

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

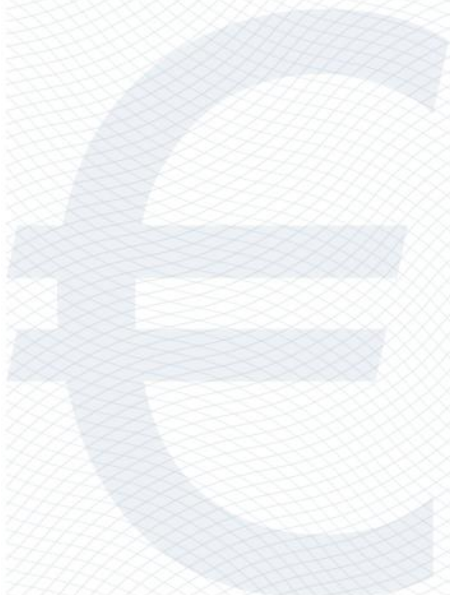
Talouden näkymät vuosina 2013–2015

Euro & talous 5/2013

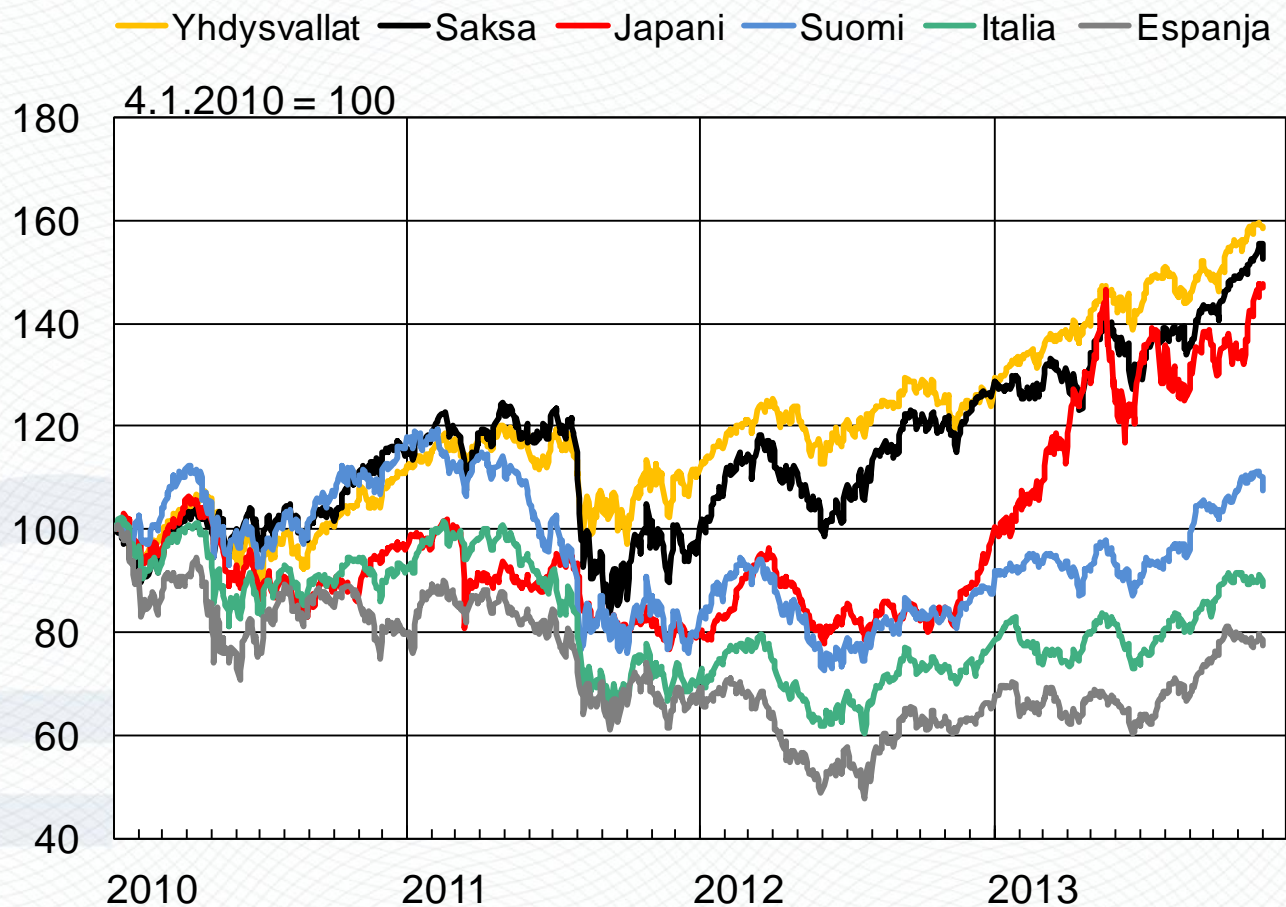
Pääjohtaja Erkki Liikanen

12.12.2013

Kansainvälisestä taloudesta positiivisia viestejä

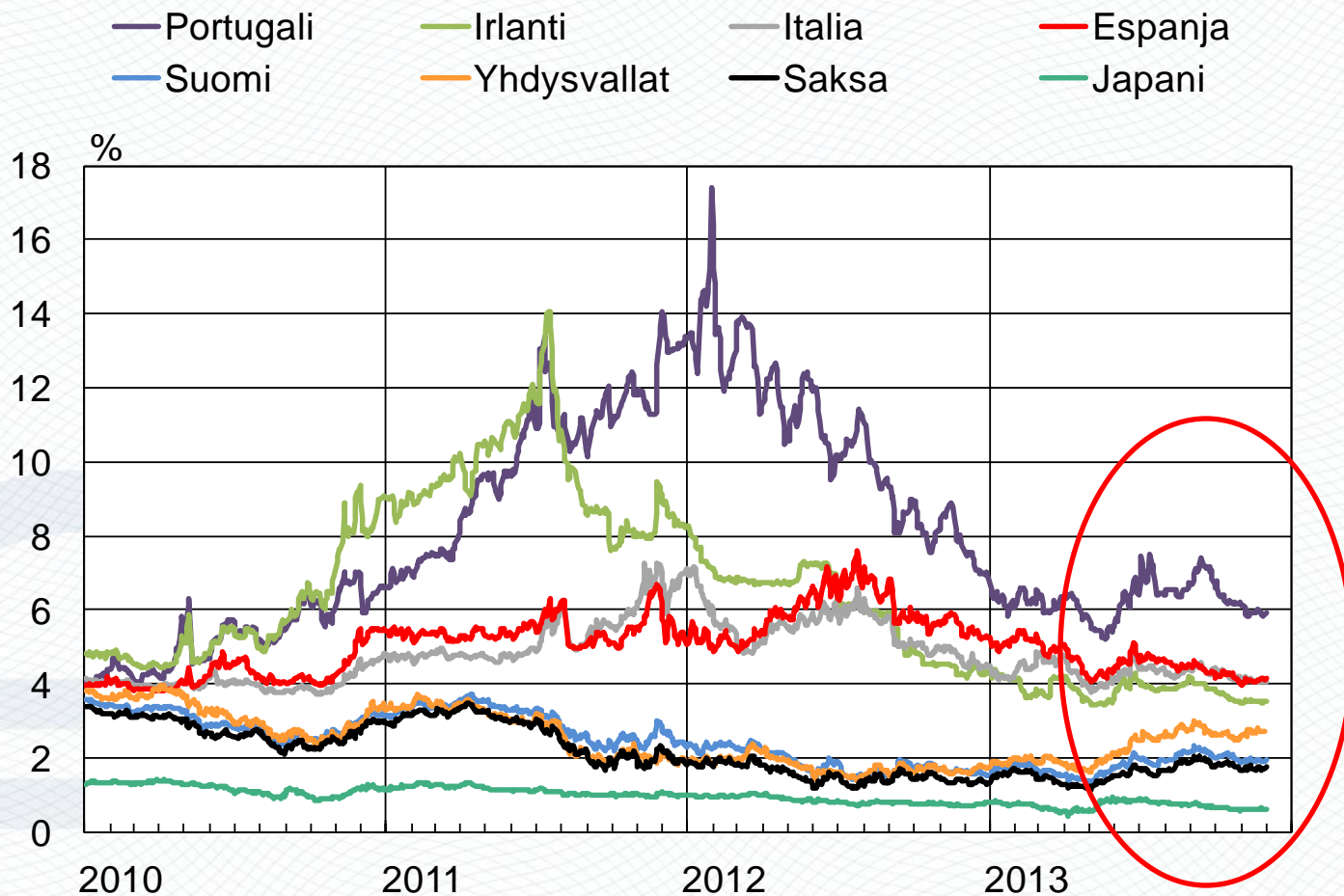
Osakeindeksit nousseet, mutta maakohtaiset erot suuria

Lähde: Bloomberg.

26339@Pörssi-indikaat E&t2013 (FI)

Valtionlainojen tuottoerojen kaventuminen heijastaa odotusten kohentumista

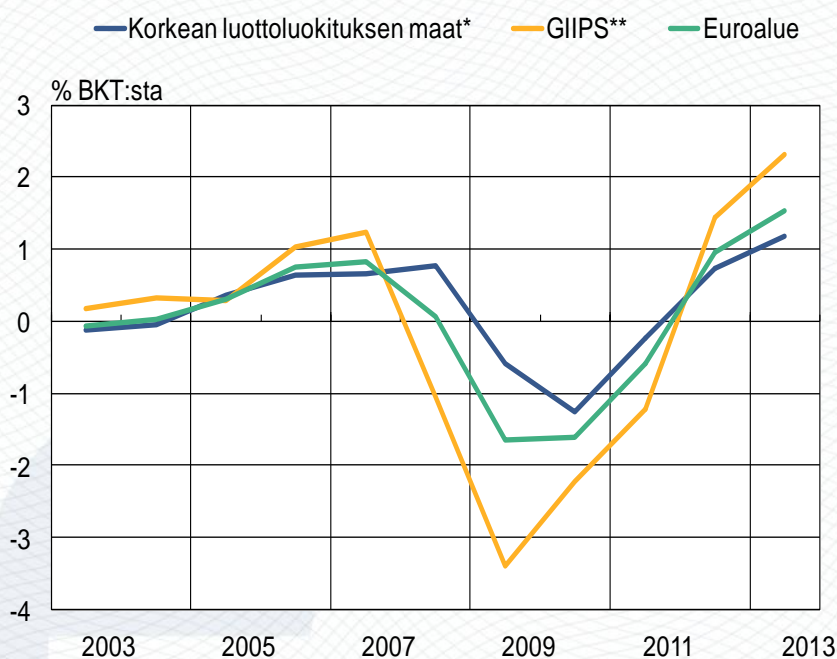

Lähde: Bloomberg.
Lainojen maturiteetti n. 10 vuotta.

27391

Kriisimaiden toimet vahvistaneet kilpailukykyä ja talouden tasapainoa

Julkisen talouden rakenteellinen perusjäämä

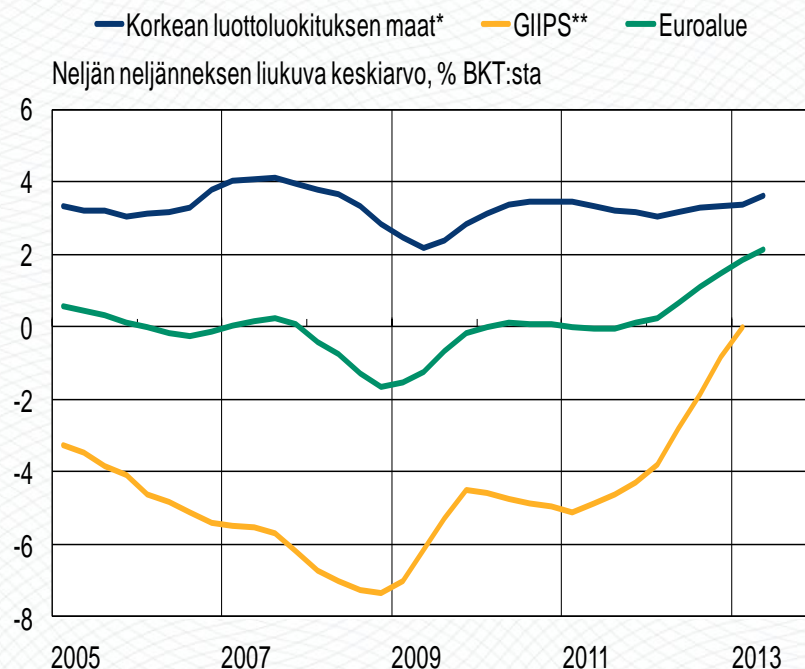
* Saksa, Ranska, Alankomaat, Belgia, Itävalta ja Suomi.

** Kreikka, Irlanti, Italia, Portugali ja Espanja.

Vuoden 2013 luvut perustuvat komission syysennusteeseen 2013.

Lähteet: Euroopan komissio, EKP ja Suomen Pankin laskelmat.

Vaihtotase

* Saksa, Ranska, Alankomaat, Belgia, Itävalta ja Suomi.

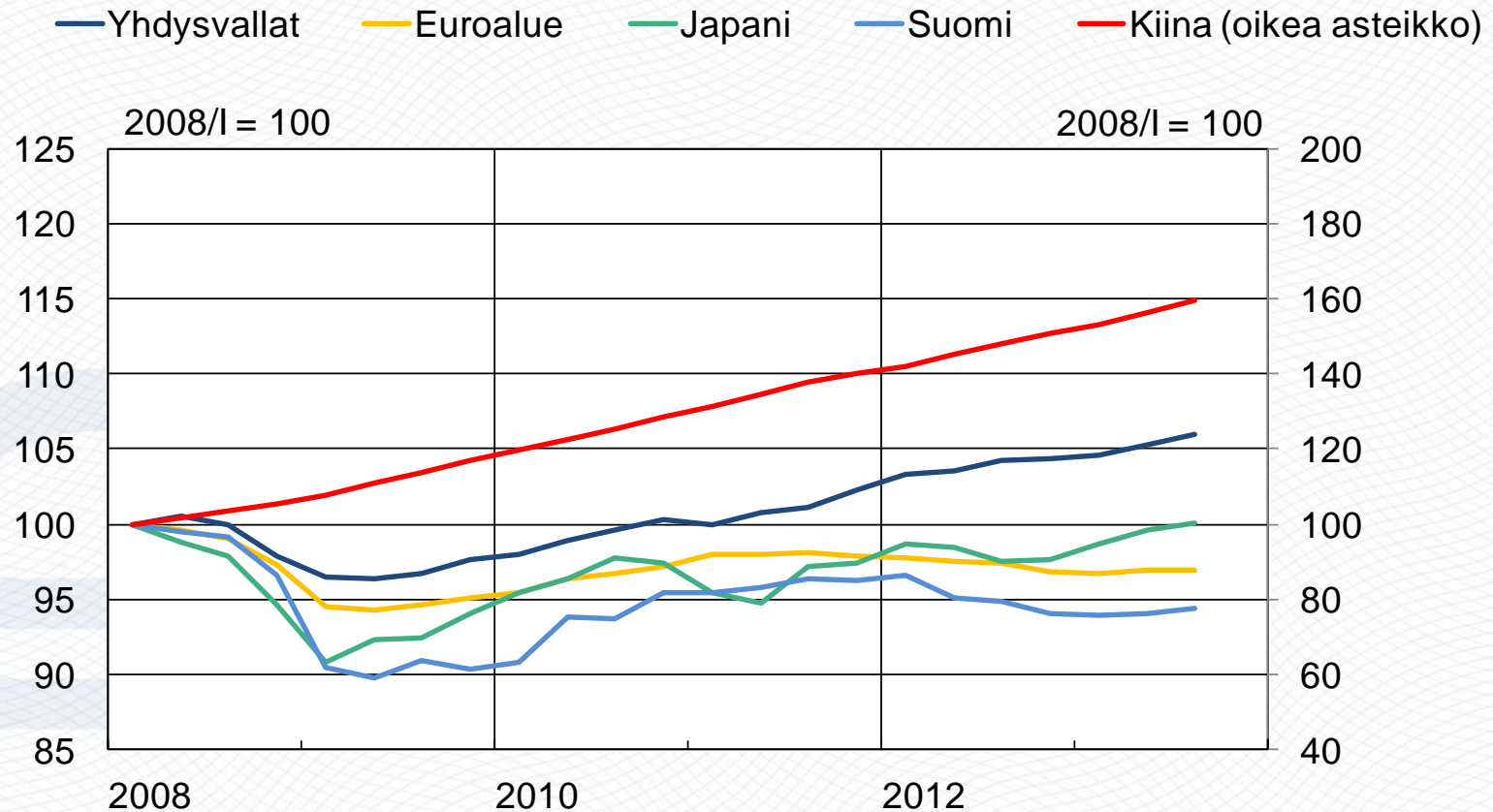
** Kreikka, Irlanti, Italia, Portugali ja Espanja.

Lähteet: EKP, Eurostat, kansalliset keskuspankit/tilastoviranomaiset ja Suomen Pankin laskelmat.

26295@Vaihtotase2(Q)

Kansainvälisen talouden viestit rohkaisevia, mutta finanssikriisi jätti pitkän jäljen

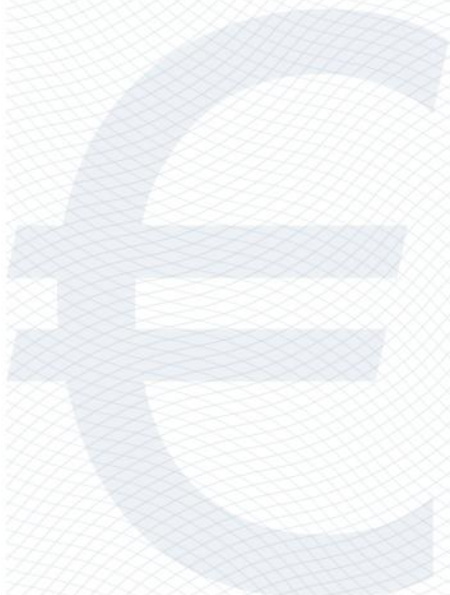
Bruttokansantuote

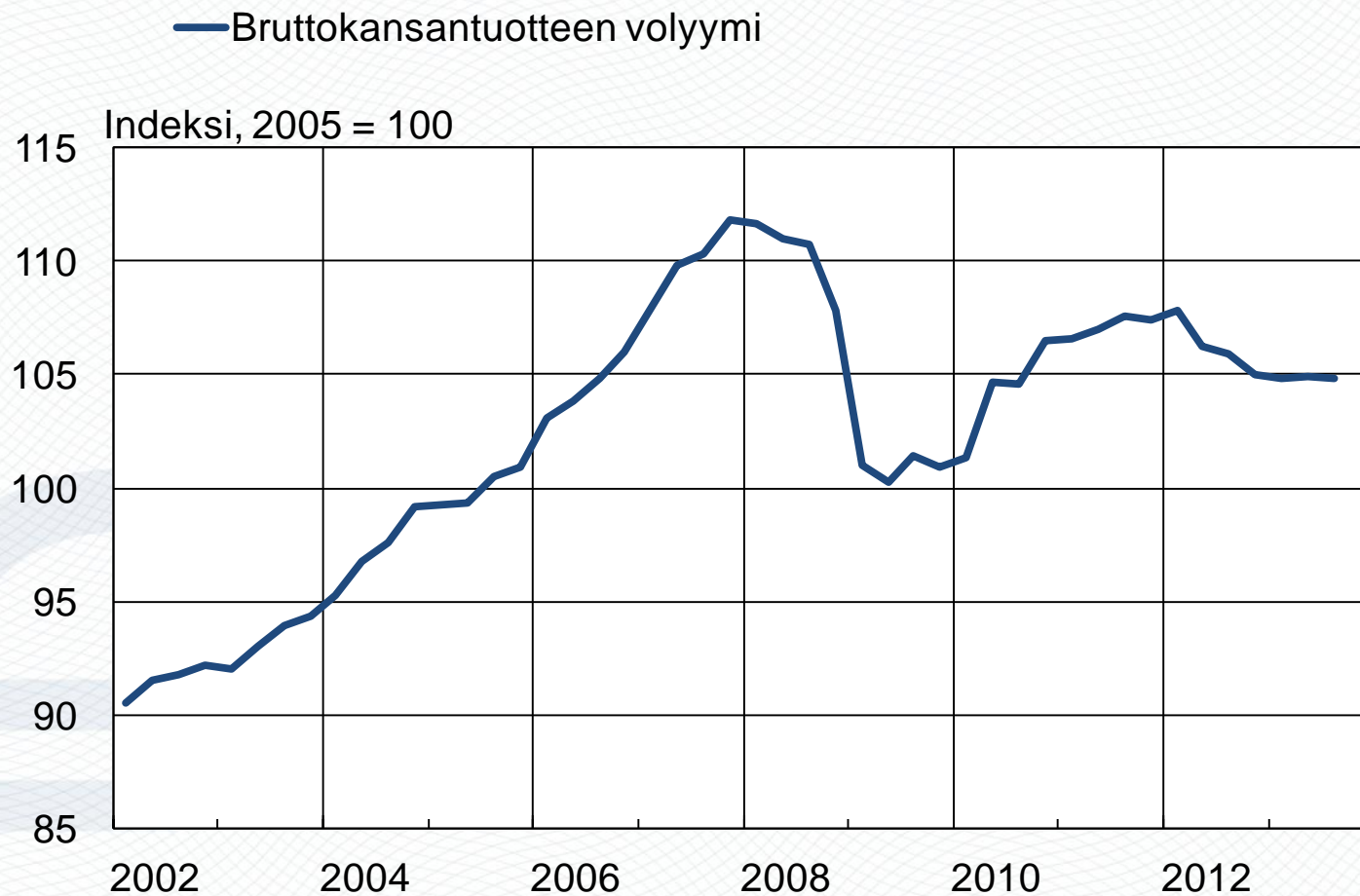
Lähteet: Maiden tilastoviranomaiset ja Eurostat.

26586

Suomen kasvunäkymät kohentuvat hitaasti

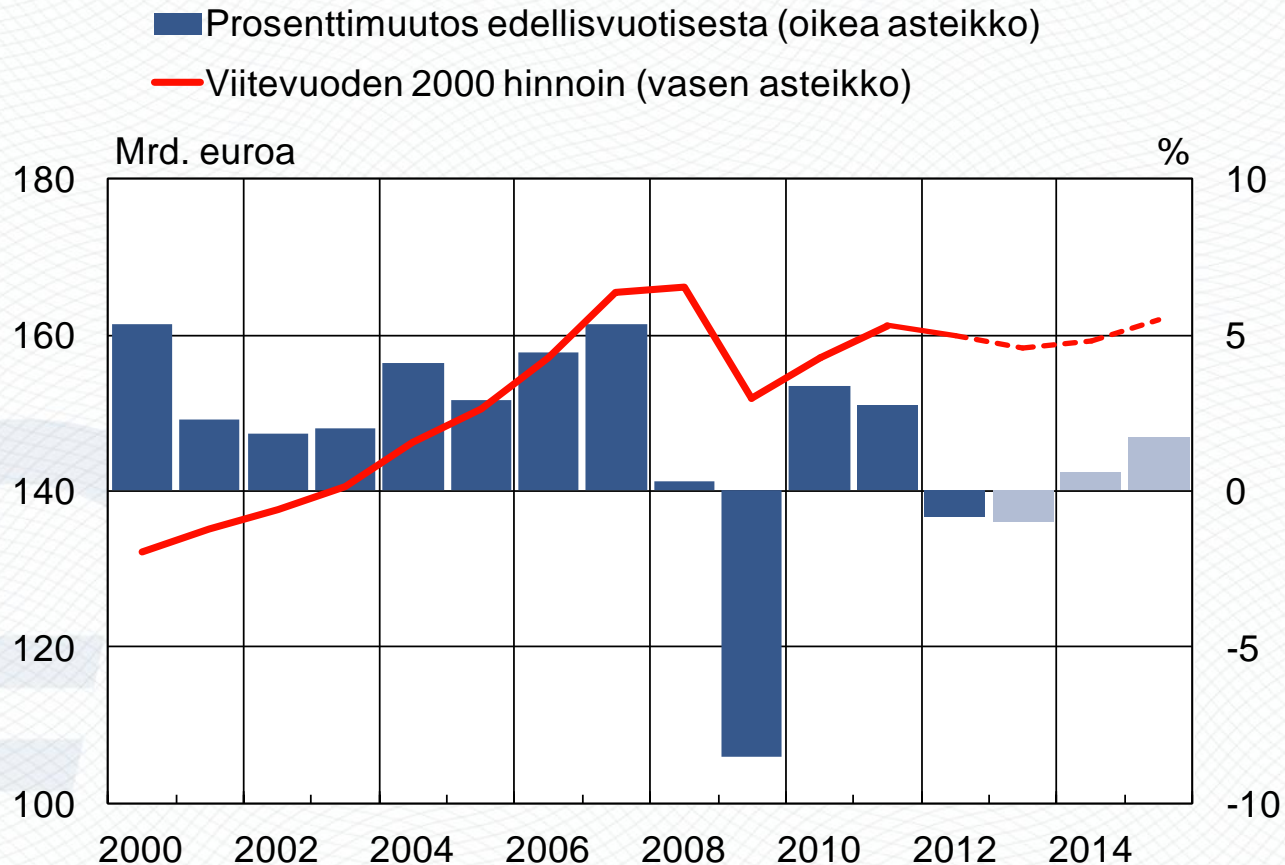
Kokonaistuotanto vakautunut vuoden 2013 aikana

Luvut on puhdistettu kausivaihtelusta.
Lähde: Tilastokeskus.

Suomen talous hitaaseen kasvuun

Kokonaistuotannon määrä

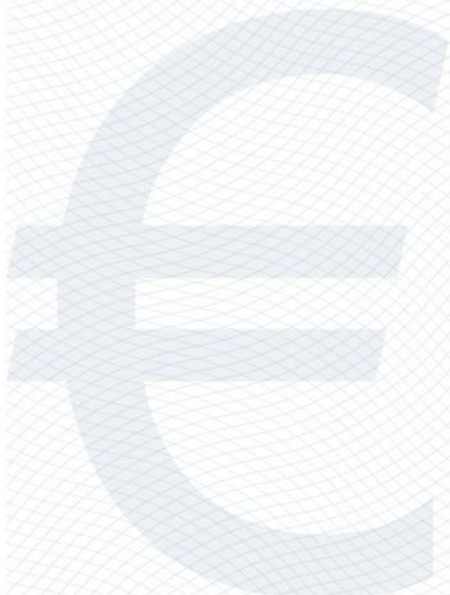
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Kysyntä ja tarjonta

	2012*	2011	2012	2013e	2014e	2015e
	Mrd. euroa	Määrän prosenttimuutos edellisvuotisesta				
Bruttokansantuote	192,5	2,7	-0,8	-1,0	0,6	1,7
Kesäkuun ennuste				-0,8	0,7	1,4
Muutos				-0,2	-0,1	0,3
Tuonti	79,8	6,2	-1,0	-7,3	0,9	4,2
Vienti	78,1	2,7	-0,2	-1,7	1,7	4,7
Yksityinen kulutus	108,5	2,6	0,2	-0,5	-0,2	1,0
Julkinen kulutus	48,3	0,5	0,6	1,3	0,7	0,6
Yksityiset investoinnit	32,7	6,2	-1,3	-1,8	0,3	4,3
Julkkiset investoinnit	5,0	3,0	0,9	0,4	-0,4	0,0

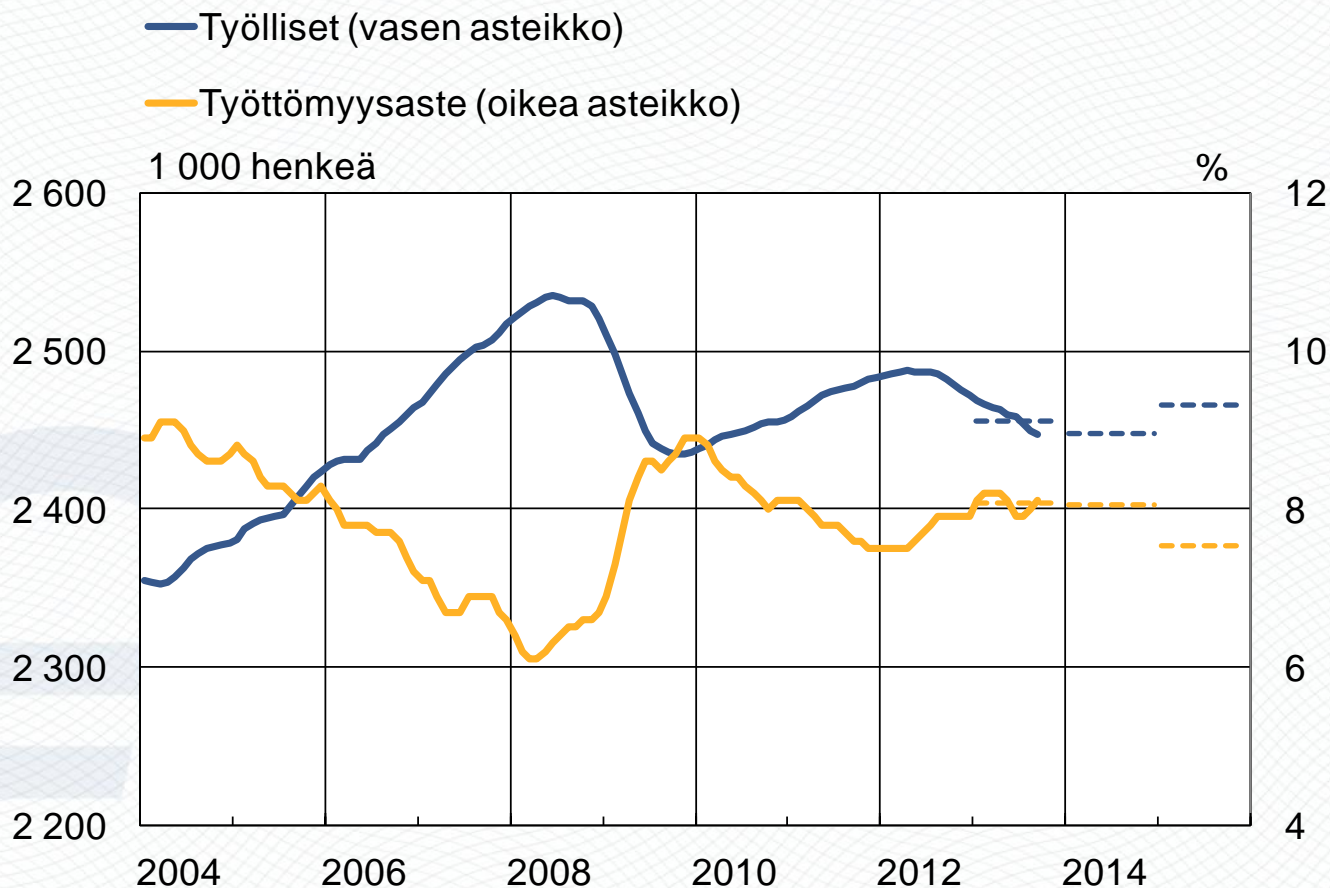
* Käyvin hinnoin, mrd. euroa.

Työmarkkinoiden tila kohenee vasta vuonna 2015

Työllisyydessä käänne parempaan tuotannon kasvun voimistuessa

Työttömyys ja työllisyys: trendi

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

26516

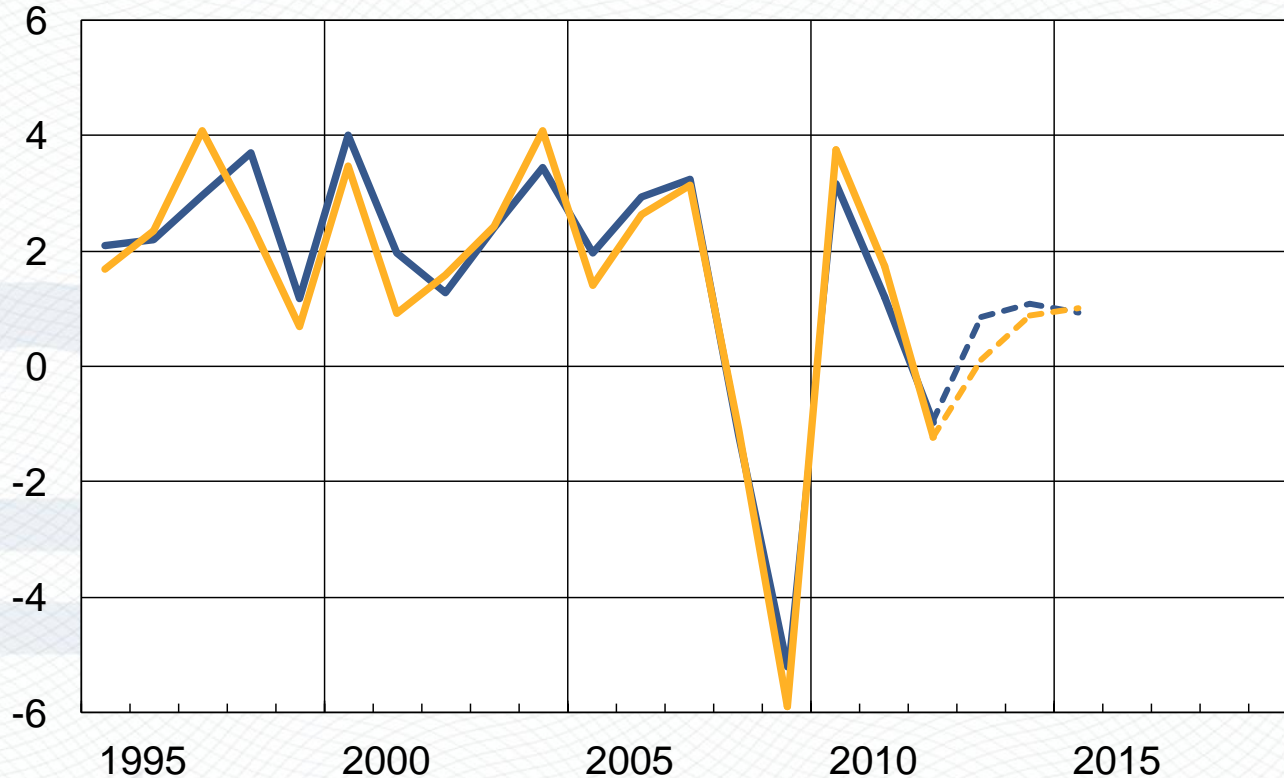
Tuottavuuden kasvu jää hitaaksi...

Työn tuottavuuden kasvu

— Tuotanto työtuntia kohti

— Tuotanto työllistä kohti

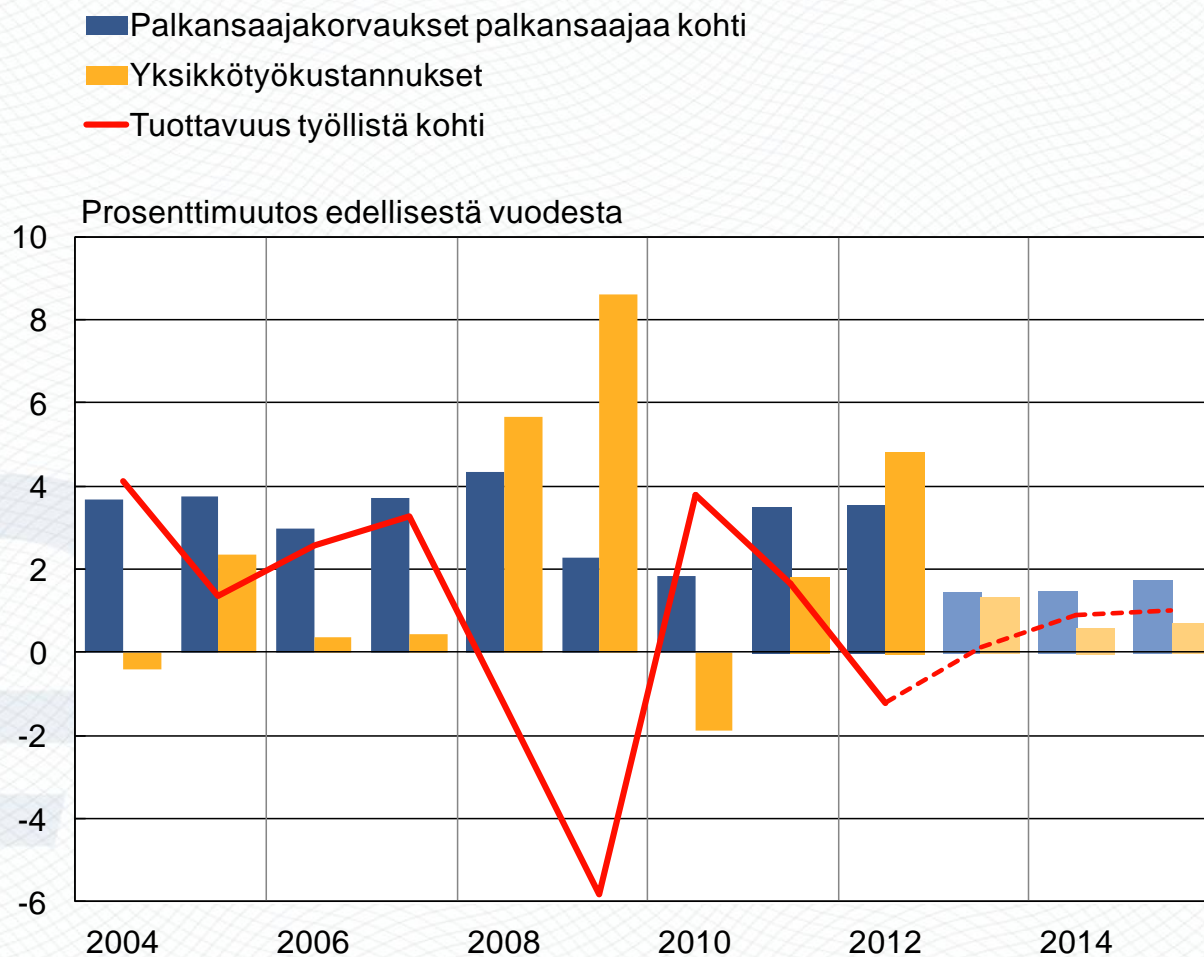
Prosenttimuutos edellisestä vuodesta

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

24079

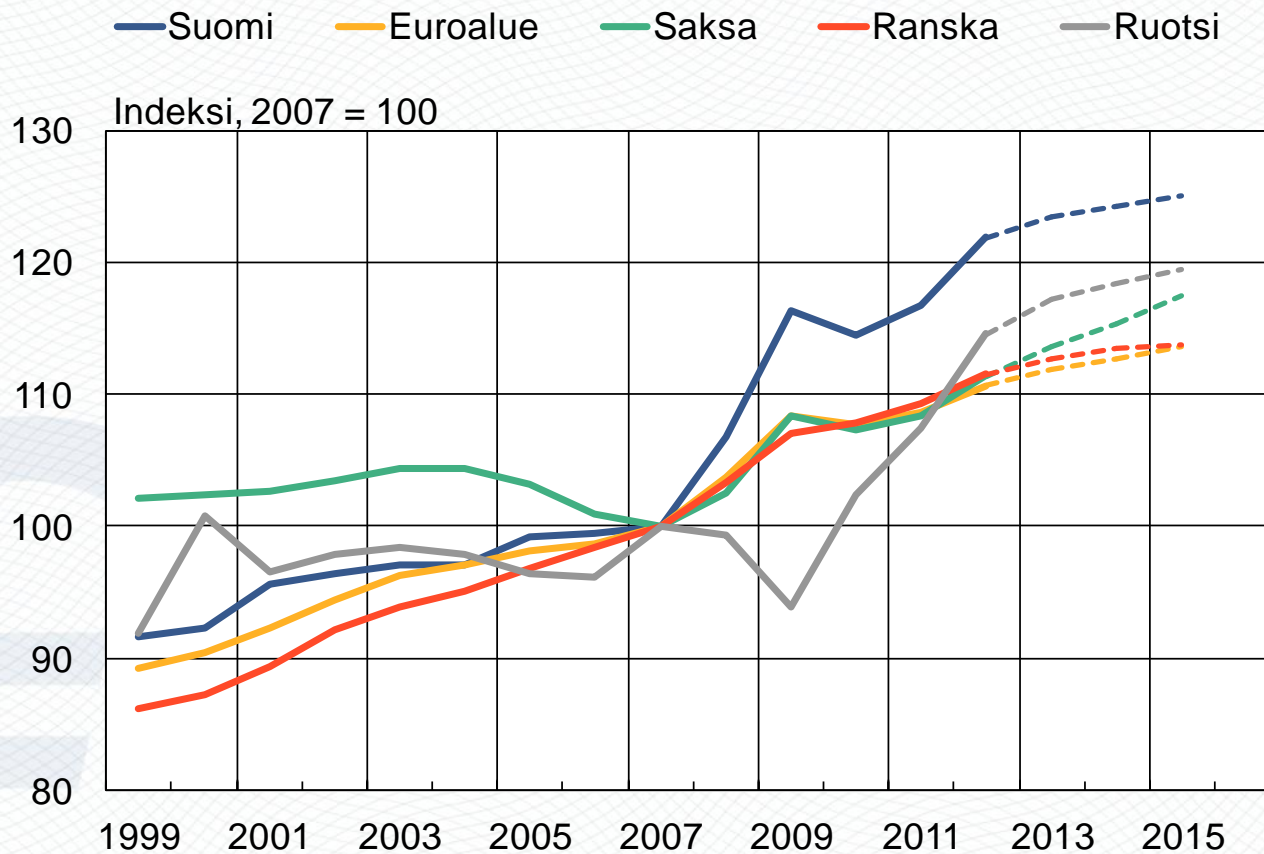
...mutta yksikkötyökustannusten nousu hidastuu huomattavasti

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Kustannuskilpailukyvyn heikkeneminen pysähtyy

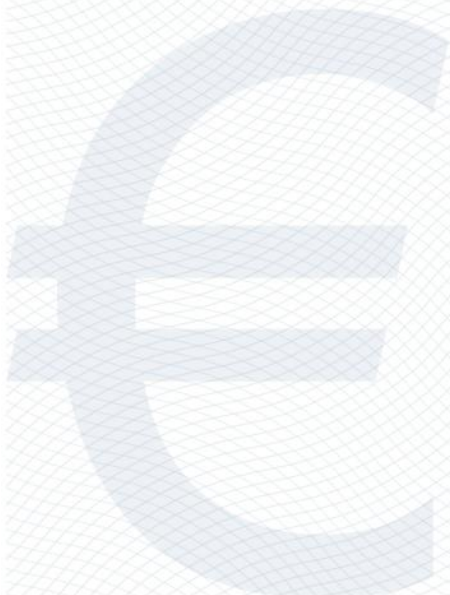
Yksikkötyökustannusten kehitys

Lähteet: Macrobond, Suomen Pankki ja Euroopan komissio.

27319

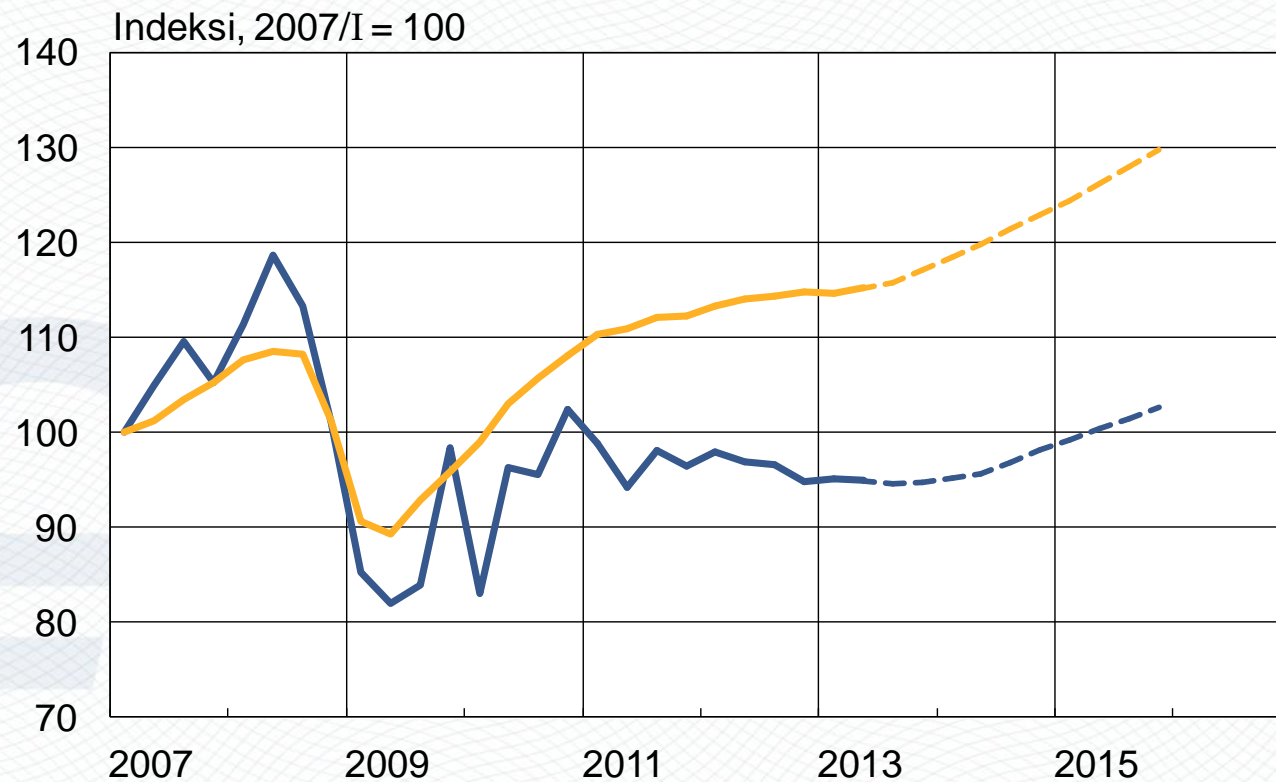
Viennin elpyminen voimistaa kotimaista kysyntää

Maailmantalouden piristymisen vauhdittaa vientiä

Suomen vienti ja vientimarkkinat

— Tavaroiden ja palveluiden vienti — Suomen vientimarkkinat

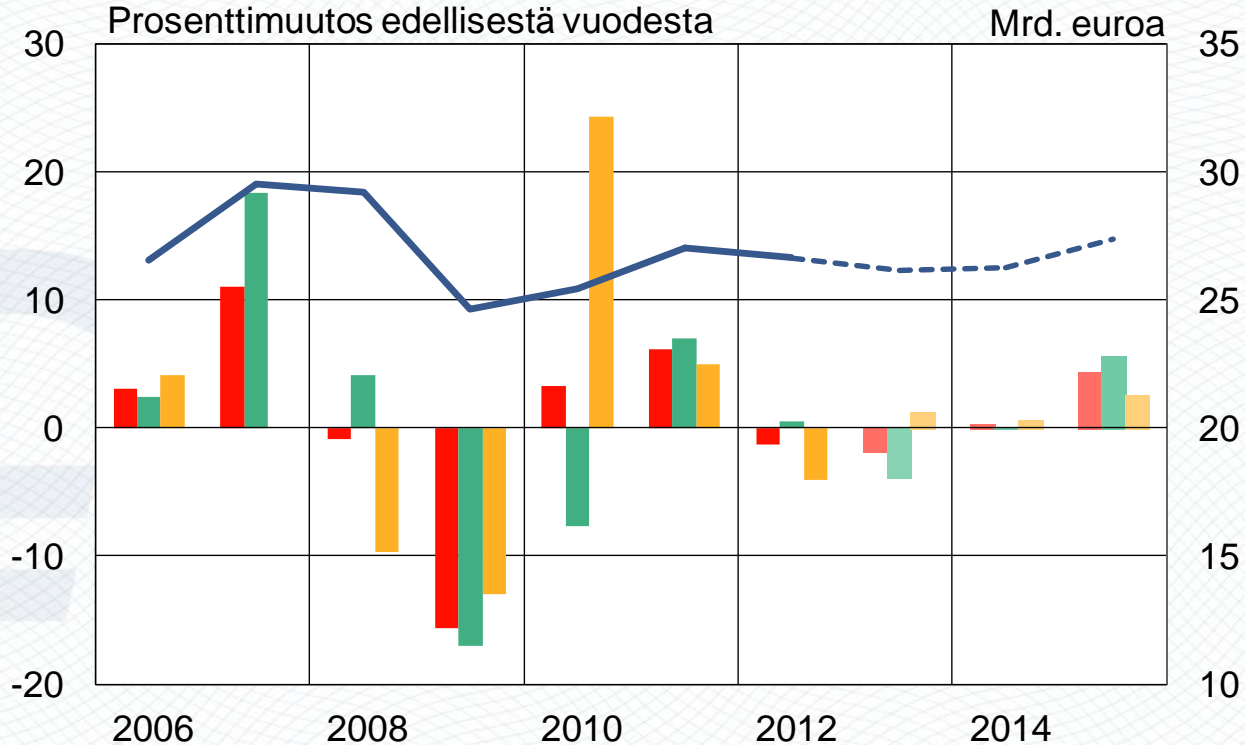

Lähteet: Tilastokeskus, eurojärjestelmä ja Suomen Pankki.

Investointitoiminta vielä pitkään laimeaa

Investointien määrä

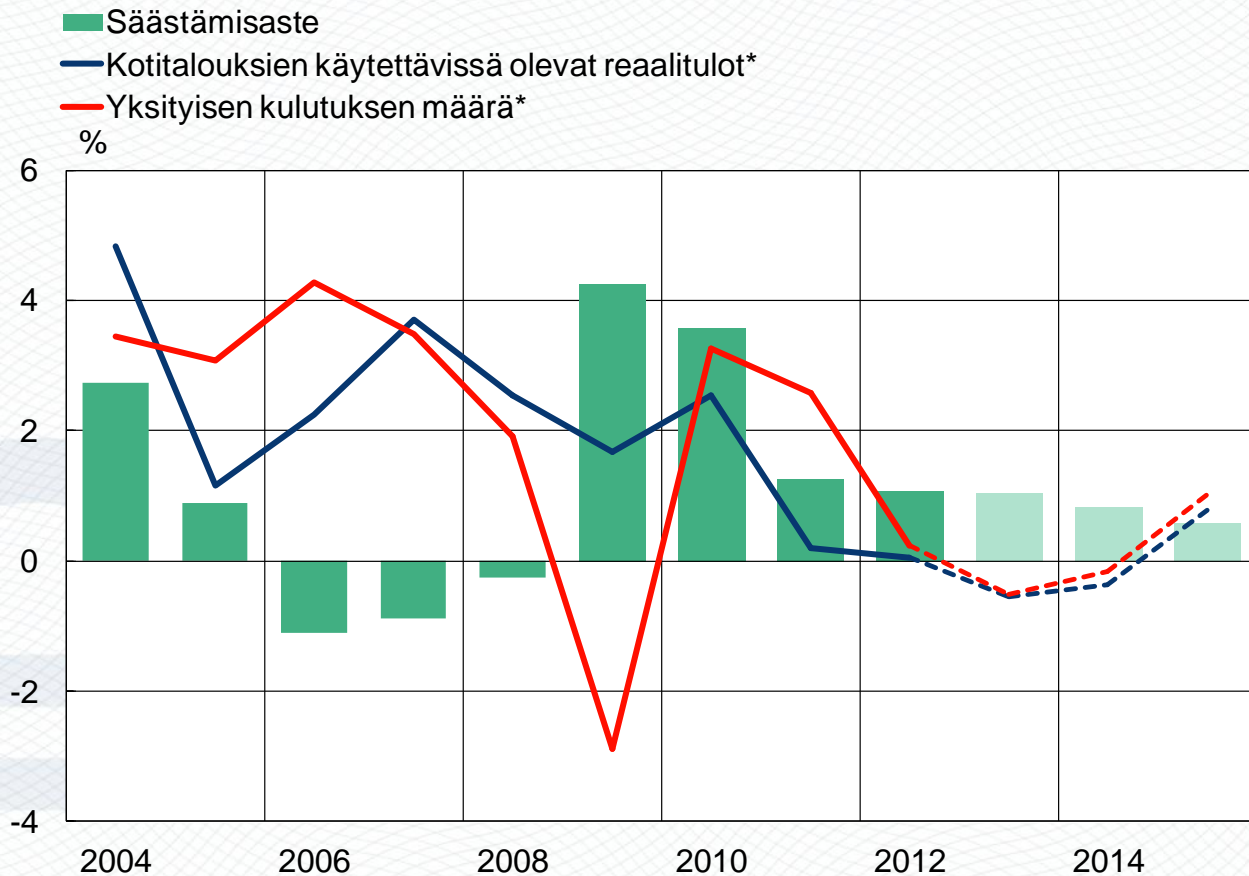
- Yksityiset investoinnit (vasen asteikko)
- Yksityiset investoinnit pl. asuinrakennukset (vasen asteikko)
- Asuinrakennukset (vasen asteikko)
- Yksityiset investoinnit viitevuoden 2000 hinnoin (oikea asteikko)

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Vaimea tulokehitys painaa kulutusta

Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot, kulutus ja säästäminen

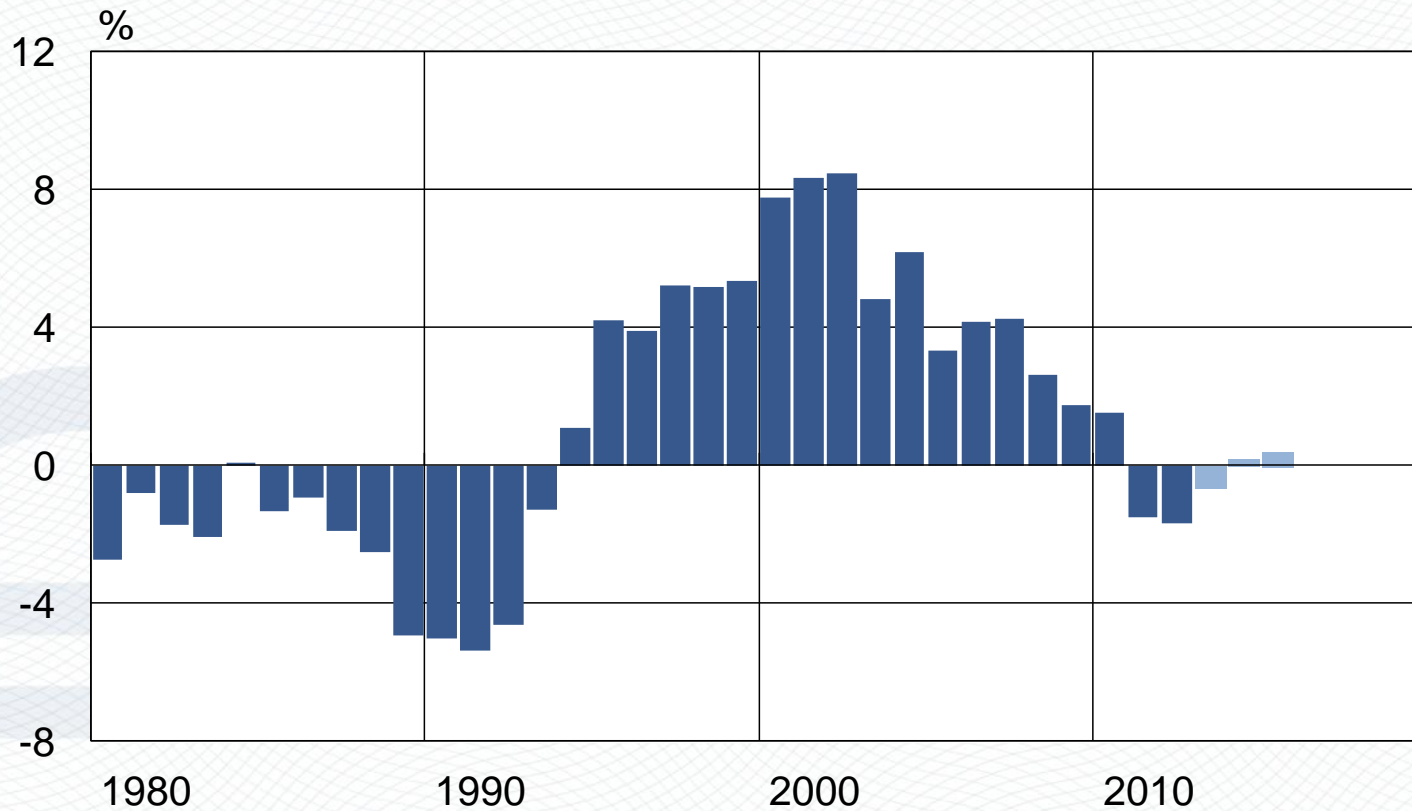
Kotitaloudet = kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt.

* Prosenttimuutos edellisestä vuodesta.

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Vaihtotase tasapainossa

Vaihtotase, % bruttokansantuotteesta

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Inflaatio hidastuu

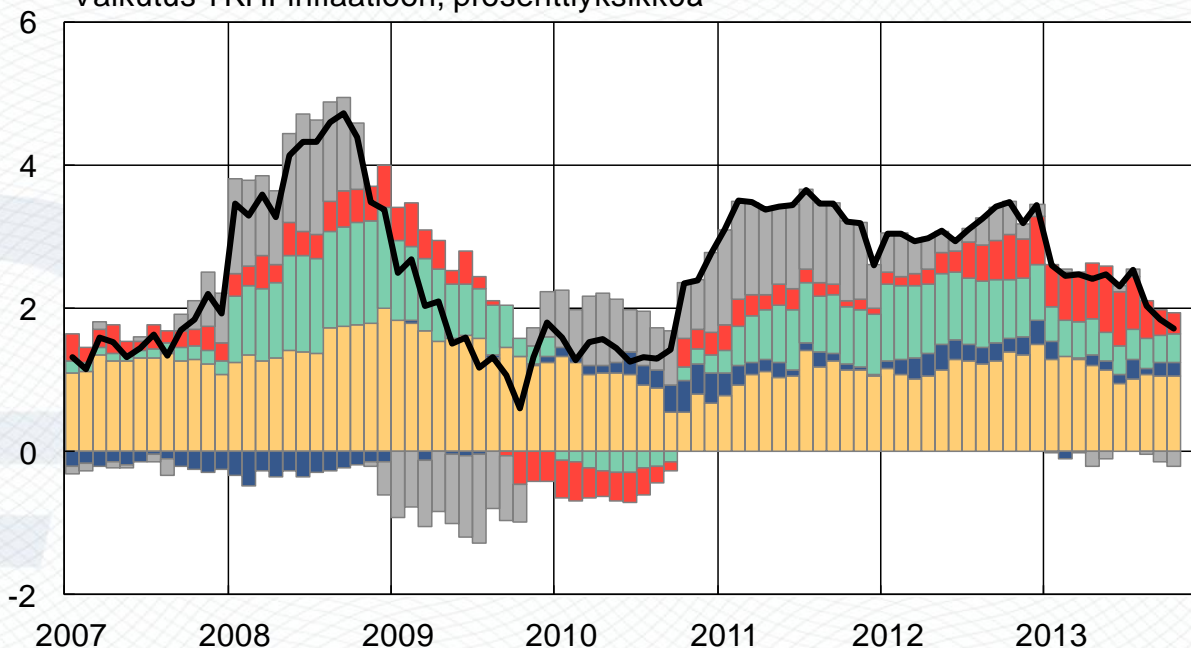

Inflaatio hidastunut veronkorotuksista huolimatta

Eri hyödykeryhmien vaikutus inflaatioon

Vaikutus YKHI-inflaatioon, prosenttiyksikköä

YKHI = yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi.

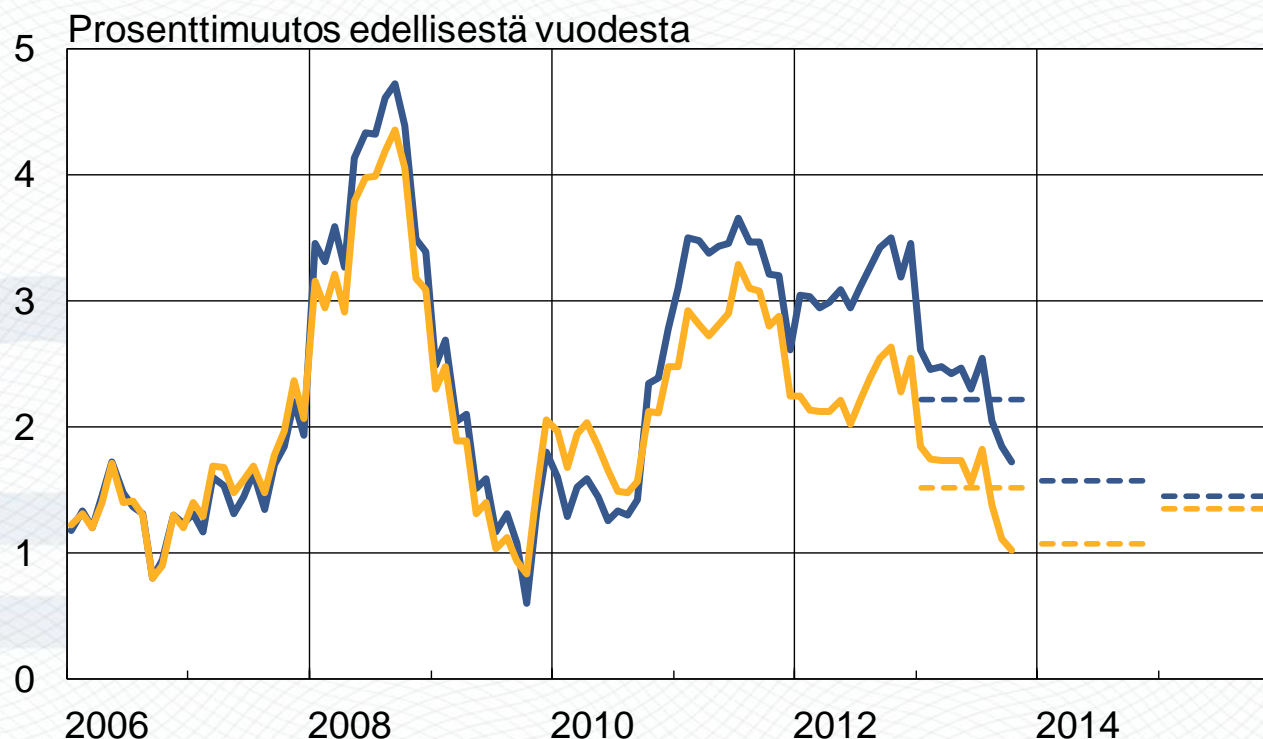
Lähde: Tilastokeskus.

20984

Kysynnän vaimeus pitää hintapaineet vähäisinä

YKHI-inflaatio ja inflaatio ilman välillisten verojen muutoksia

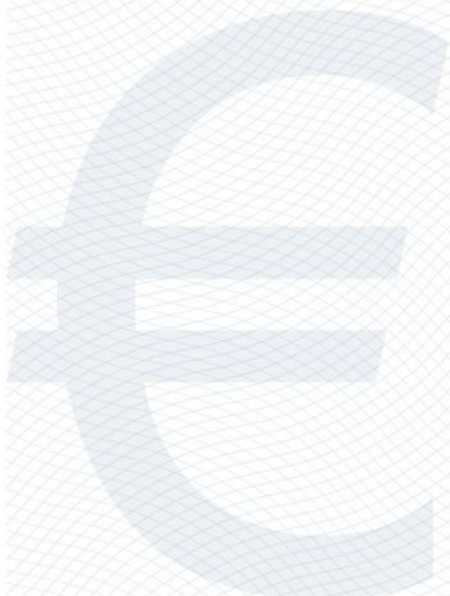
— YKHI — YKHI kiintein veroin

YKHI = yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi.

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

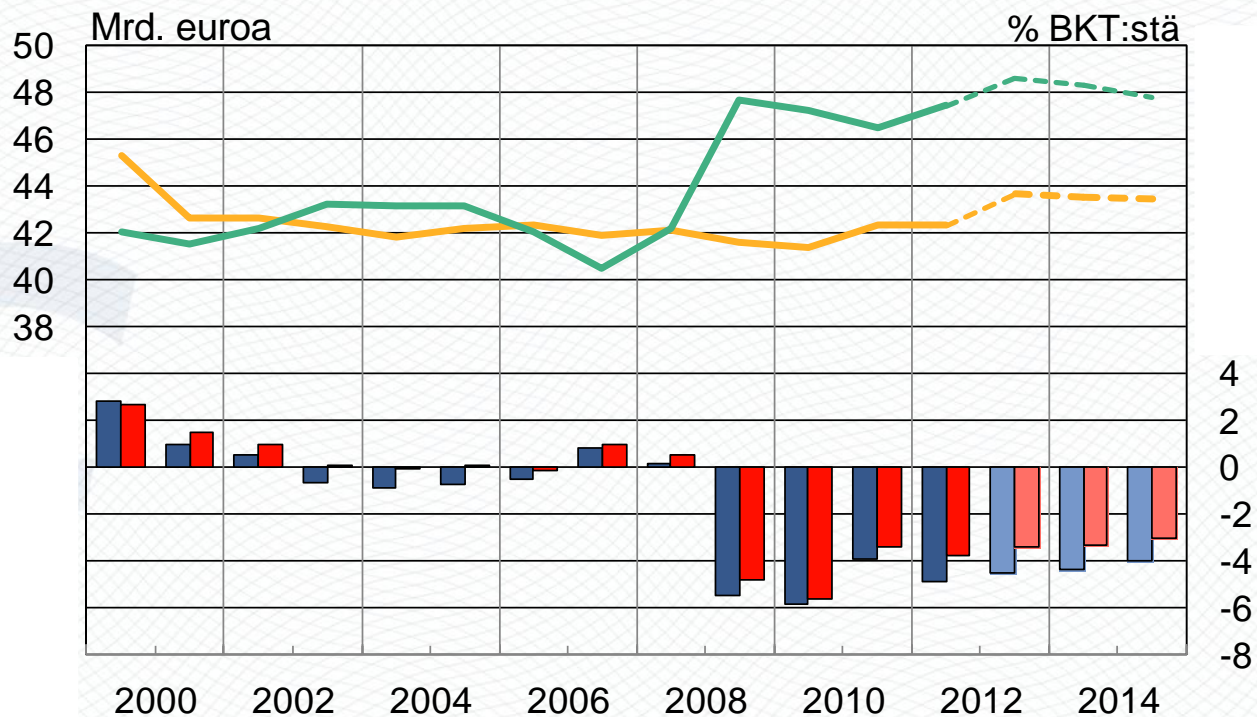
Taloukasvun vaimaus heikentää julkista taloutta

Valtion ja kuntien rahoitusvaje pysyy mittavana...

Valtion ja kuntien rahoitusvaje

- Rahoitusjäämä (oikea asteikko)
- Valtion rahoitusjäämä (oikea asteikko)
- Valtion ja kuntien tulot (vasen asteikko)
- Valtion ja kuntien menot (vasen asteikko)

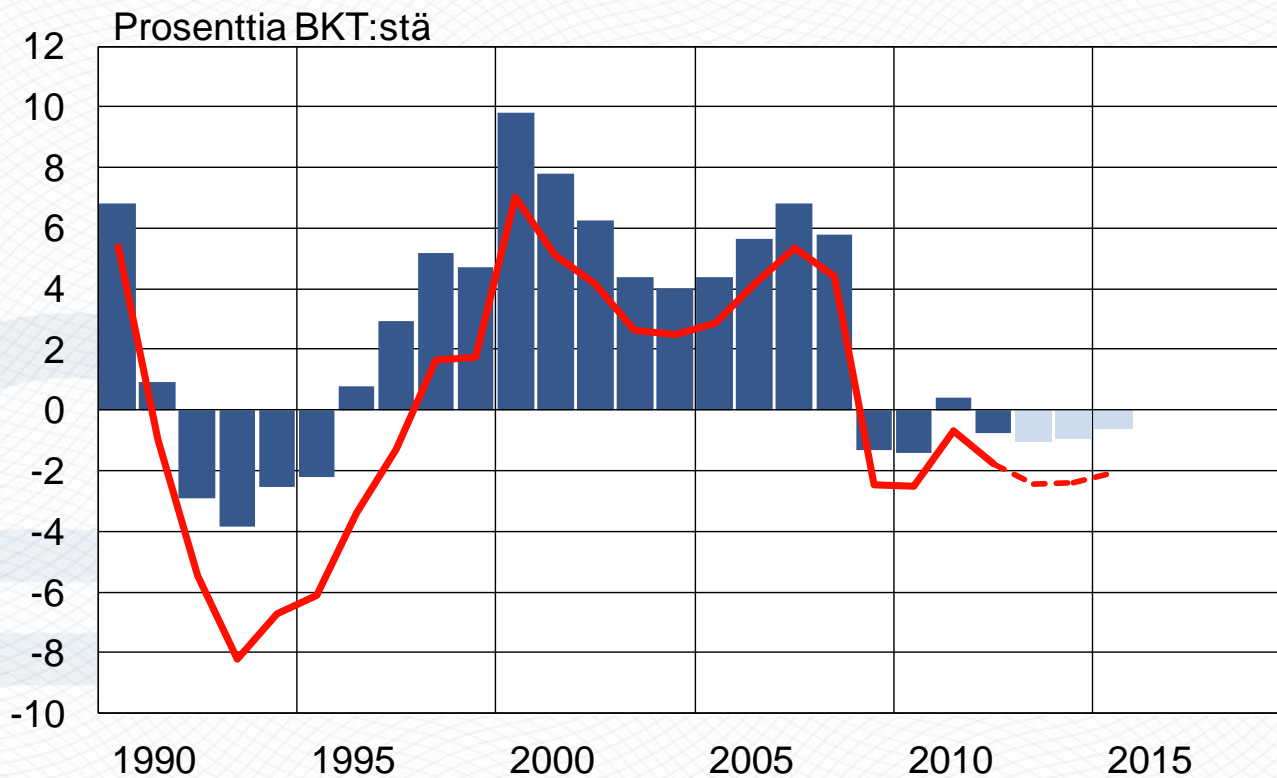

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

...myös koko julkinen sektori tuntuvasti alijäämäinen

Julkisen sektorin rahoitus- ja perusjäämä

■ Perusjäämä — Rahoitusjäämä

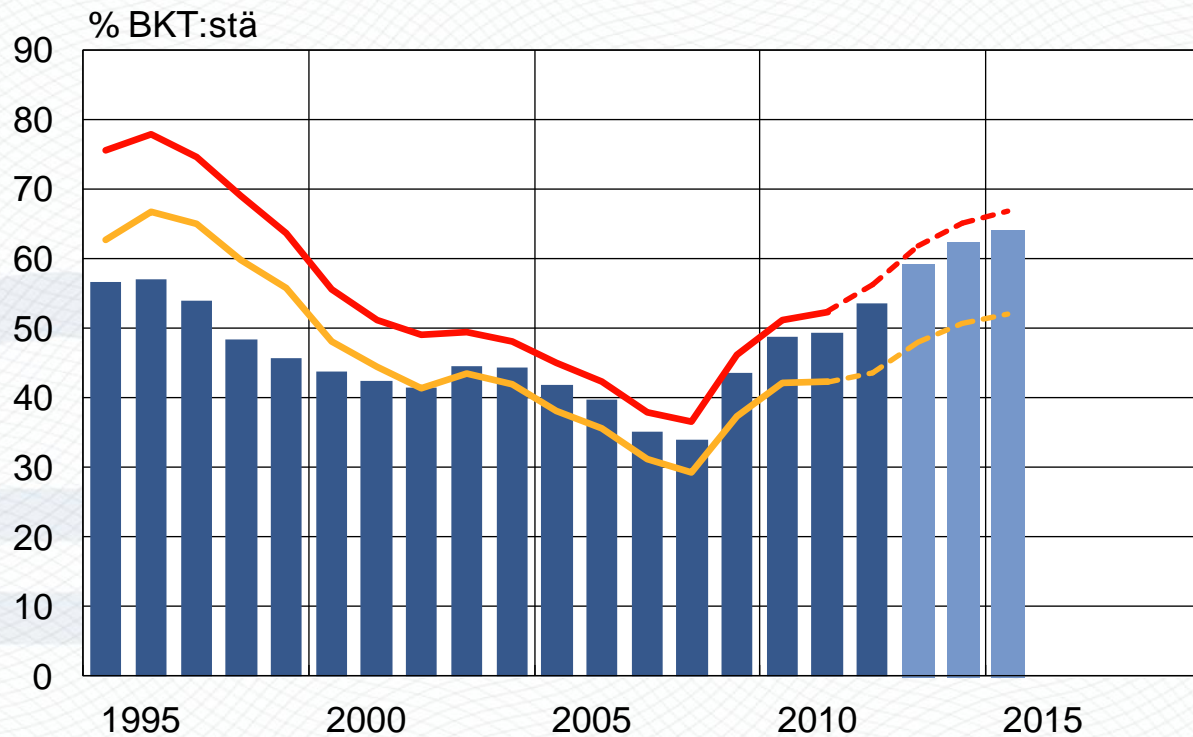

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Julkinen velka ylittää 60 % jo vuonna 2014

Julkisyhteisöjen EDP-velka, valtion ja kuntien velka sekä valtionvelka

■ Julkisyhteisöjen EDP-velka — Valtion ja kuntien velka — Valtionvelka

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiokonttori ja Suomen Pankki.

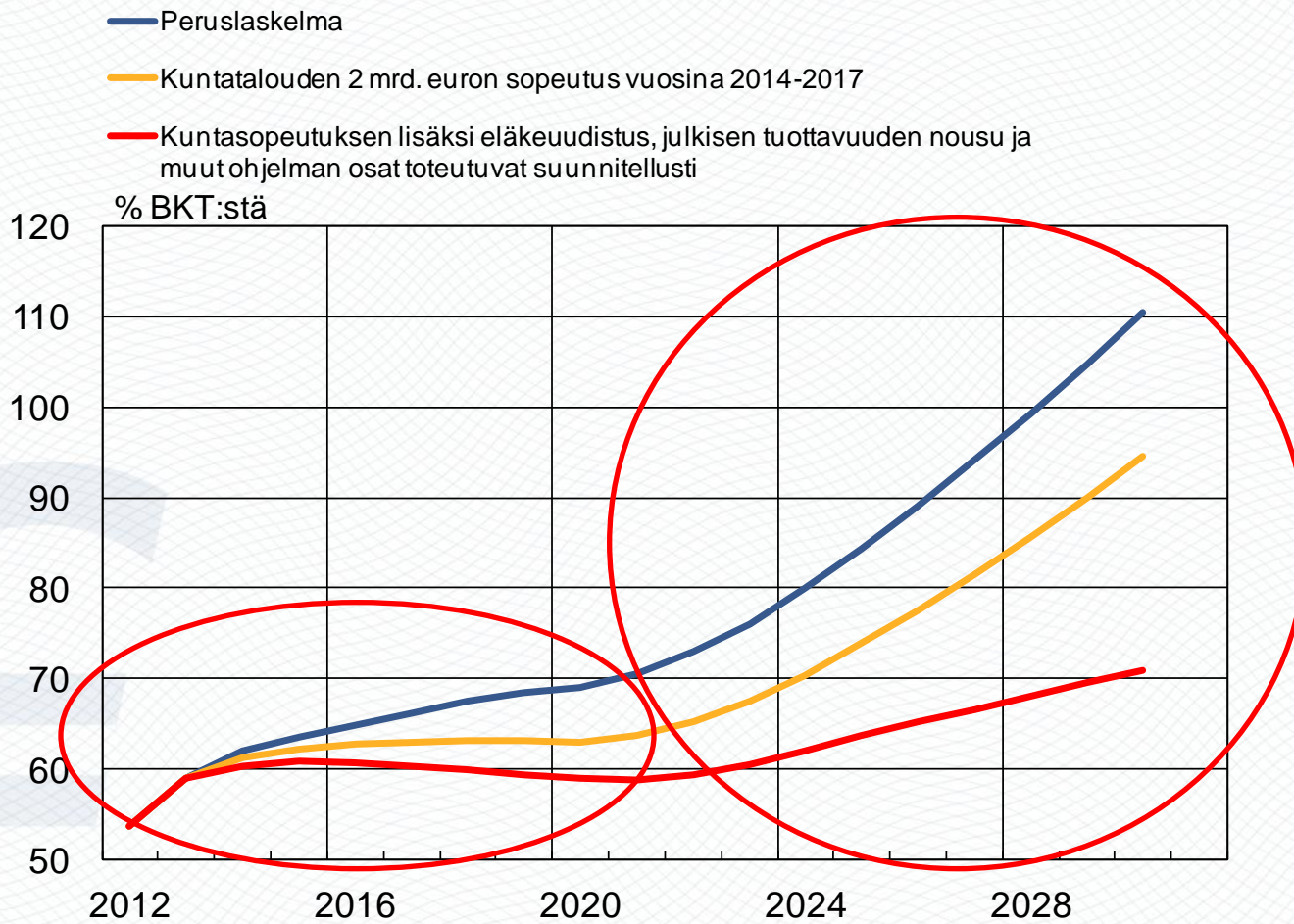
Julkisen talouden vakauttaminen etenee, vaikeita päätöksiä vielä edessä

Ohjelman mukainen kuntatalouden sopeutus hidastaa selvästi velkaantumista

- *Julkiseen talouteen on muodostunut liiallinen rakenteellinen alijäämä.*
- *Velka-asteen alentaminen 60 prosenttiin ei toteudu ilman lisätoimia.*
- *Kuntien sopeutustoimet*
 - *tasapainottavat kuntatalouden ja julkisen talouden rakenteellinen alijäämä pienenee tavoitearvon tuntumaan.*
 - *vähentävät ylivelkaantumisen riskiä, mutta velka-aste jää 60 prosentin yläpuolelle.*

Työurat ja julkisen sektorin tuottavuus avainasemassa 2020-luvulla

Julkisen talouden velka-aste vuosina 2012 – 2030

Lähde: Kinnunen, Mäki-Fränti ja Railavo, Talouden rakenneuudistukset ja julkisen talouden kestävyys, Euro & talous Talouden näkymät 5/2013.

27344

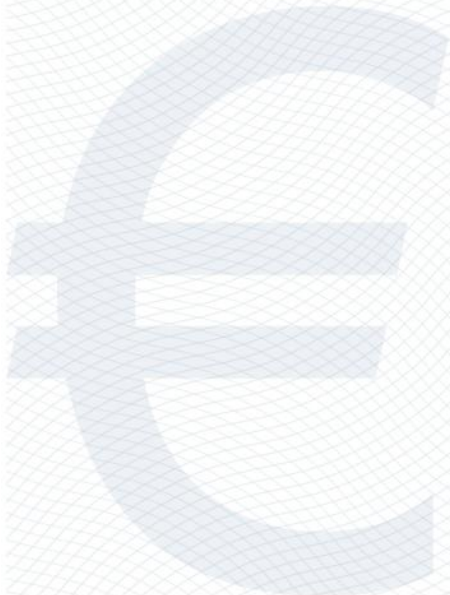
Finanssipolitiikan ohjausta vahvistettava

- ***Valtion menokehysjärjestelmää tulisi uudistaa***
 - Jos talouskasvu rakenteellisesti hiipuu, tulisi määrärahakehäksiä sopeuttaa vastaavasti
- ***Hanke kuntien talousohjausjärjestelmän uudistamiseksi on tärkeä.***

Rakennemuutokset välttämättömiä kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi

- *Mikäli kaikki rakennepoliittiset toimenpiteet saatetaan voimaan, ne riittävät kuroma kestävyysvajeen umpeen.*
- *Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi tulee edetä määrätietoisesti.*
 - *Eläkeuudistus on välttämätön.*
- *Suomen päätöksentekokyky ratkaisevan tärkeää.*

Rahoitusjärjestelmän vakaudesta

Pankkiunioni etenee

- *Kattava arvio pankeista ennen kuin Euroopan keskuspankki ottaa vastuun valvontatehtävistä*
- *Valvontaan otettavien pankkien elinkelpoisuus varmistetaan*
- *Silloin kun kattava arvio niin edellyttää, pankit on pääomittettava*

Yhteinen kriisinratkaisumekanismi avainasemassa

- *Elinkelvottomien pankkien hallittuun alasajoon tarvitaan kriisinratkaisumekanismia*
- *Kriisinratkaisumekanismi perustuu sijoittajavastuun toteutumiseen (bail-in)*
- *Sijoittajavastuun toimeenpano tarvitaan tehokkaan kriisinratkaisun varmistamiseksi*

Makrovakausvälineet käyttöön Suomessa

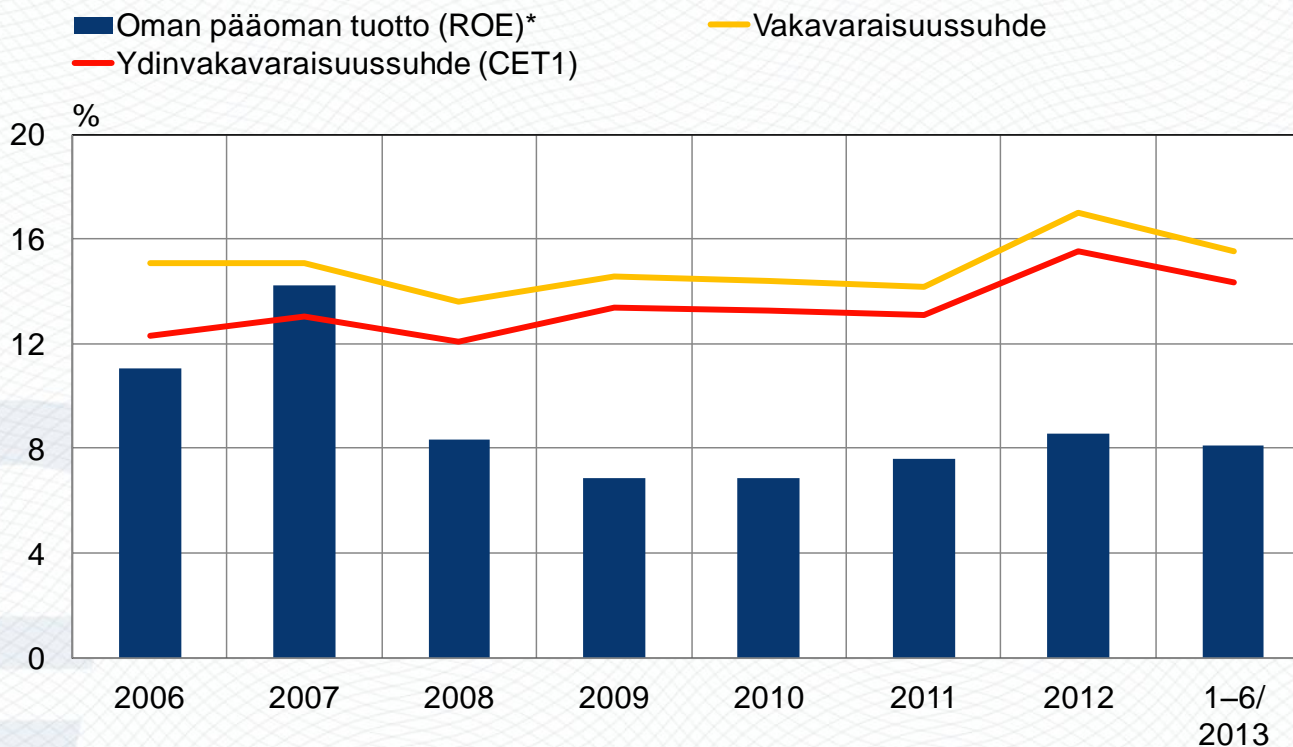
- ***Kansallisten makrovakausvälineiden tarve korostuu rahaliitossa***
 - erityishaasteena maakohtaiset asuntomarkkinoiden riskit
- ***Järjestelmäriskihin varauduttava useilla välineillä:***
 - muuttuva lisöpääomavaatimus (liiallinen luottojen kasvu)
 - lainakatto (asuntomarkkinoiden riskit)
 - systeemisten pankkien lisöpääomavaatimukset ja järjestelmäriskipuskuri (keskittynyt pankkisektori)

Kotimainen pankkisektori

Pankkijärjestelmän riskiensietokyky pysynyt hyvänä

Suomen talletuspankkien kannattavuus ja vakavaraisuus

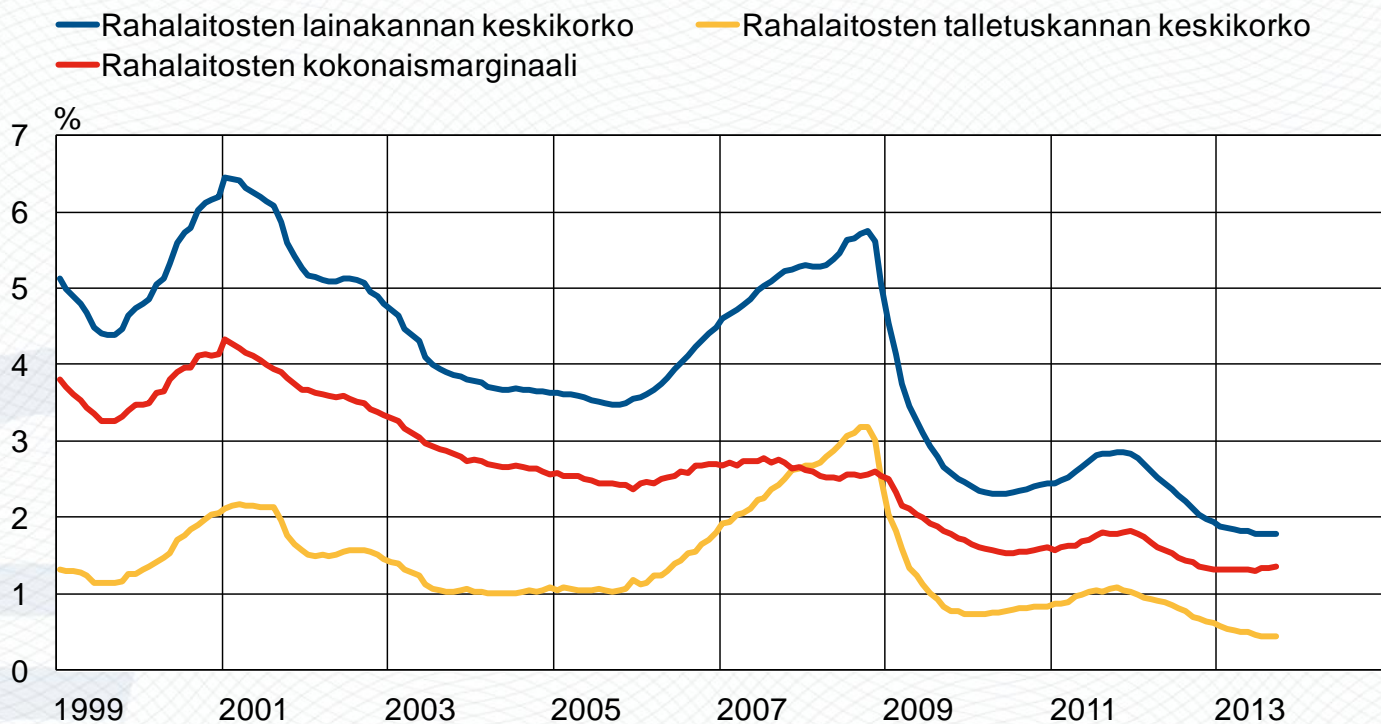

* Vuosien 2006–2007 tuottoihin vaikuttivat eräät pankkisektorin rakennemuutoksista johtuneet merkittävät kertaluonteiset tuotot.

Lähde: Finanssivalvonta.

Talletuspankkitoiminnon kannattavuus koetuksella

Lainojen ja talletusten keskkorot ja niiden välinen kokonaismarginaali Suomessa

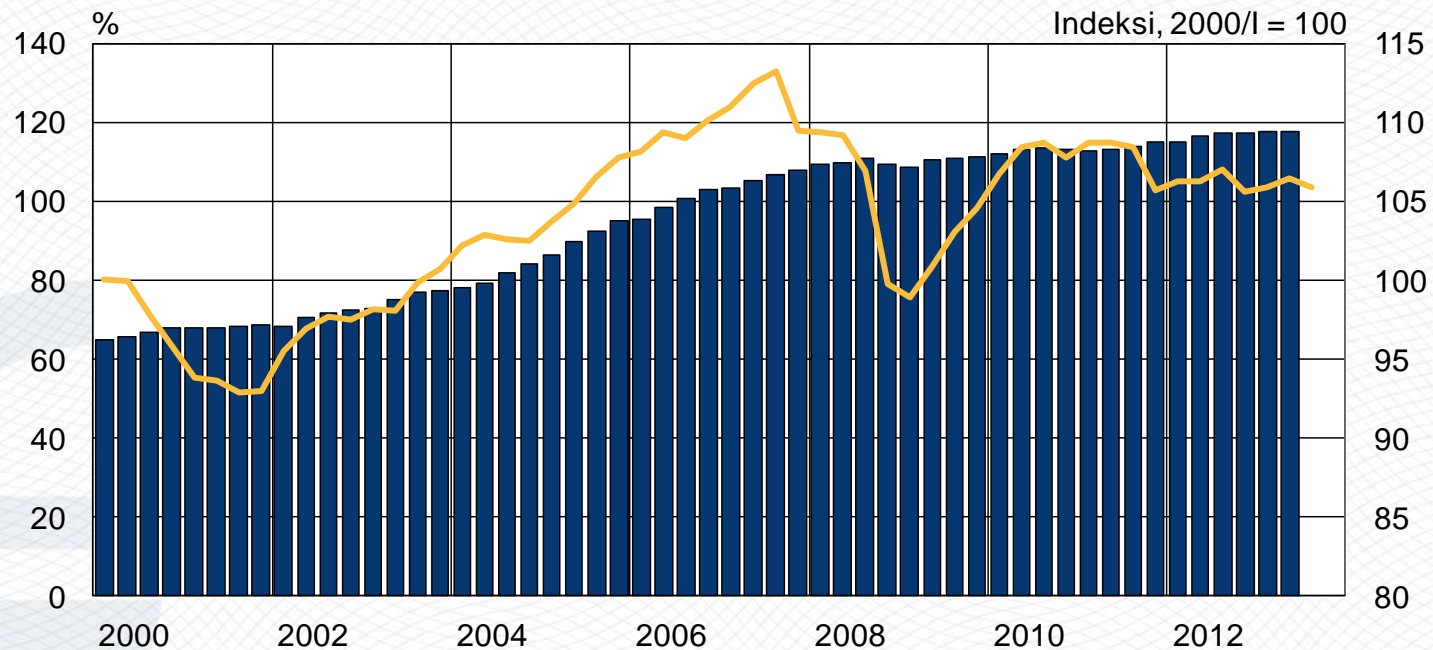

Lainat yleisölle ja talletukset yleisöltä.
Lähde: Suomen Pankki.

Kotitalouksien velkaantuminen tasaantunut

Kotitalouksien velkaantuneisuus ja asuntojen hinnat Suomessa

- Kotitalouksien velat*, % käytettävissä olevasta tulosta (vasen asteikko)
- Asuntojen hinnat suhteessa palkansaajien ansiotasoon (oikea asteikko)

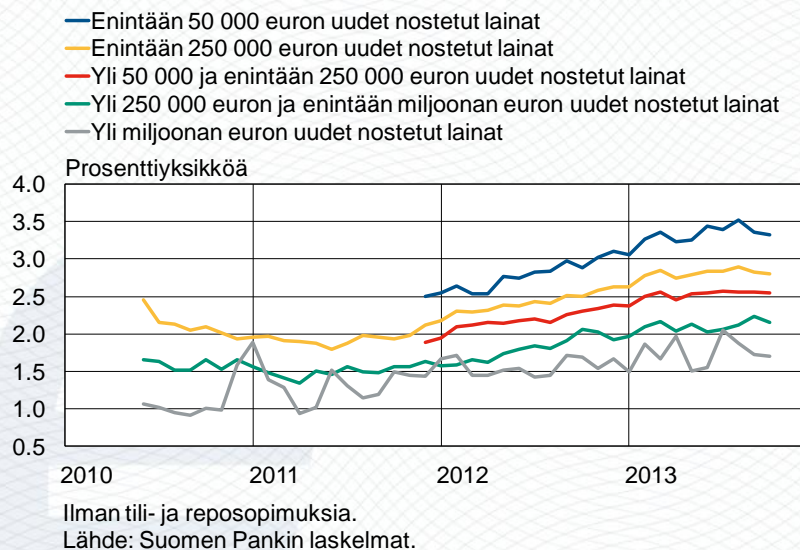

* Ml. kotitalouksien arvioitu osuus omistamiensa asunto-osakeyhtiöiden veloista.

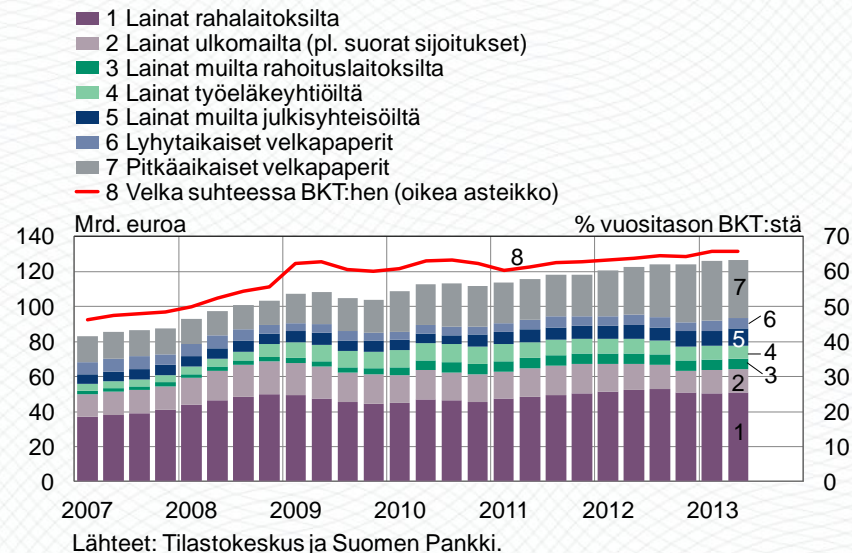
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Pankkien myöntämien yrityslainojen laskennalliset marginaalit leventyneet

Uusien yrityslainojen laskennalliset keskimarginaalit Suomessa

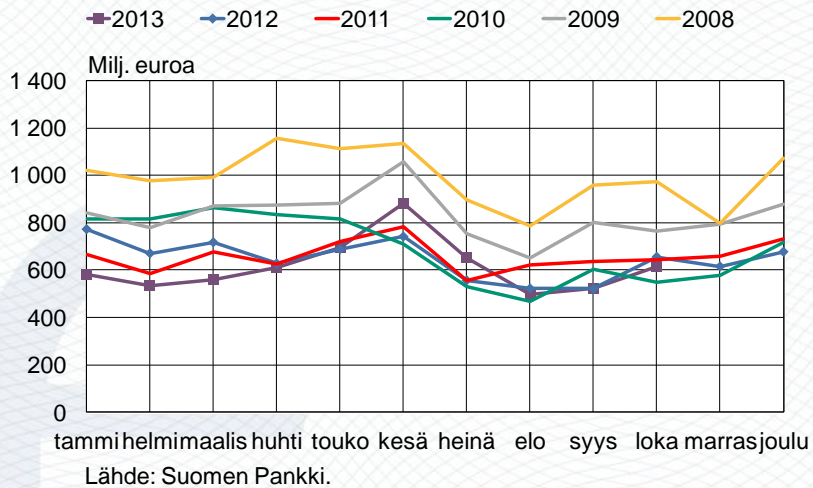

Suomalaisten yritysten korollinen velka

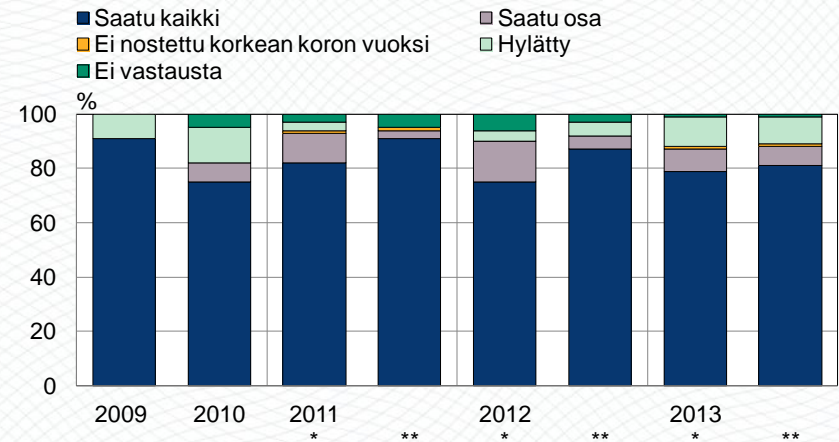

PK-yritysten rahoituksen saatavuudessa ei merkittäviä muutoksia, mutta yritysکوhtainen riskiarviointi tiukentunut

Uudet enintään 1 milj. euron yrityslainasopimukset Suomessa

Suomalaisten PK-yritysten pankkirahoituksen saatavuus

* Kysely tehty loka-maaliskuussa.

** Kysely tehty huhti-syyskuussa.

Lähde: Euroopan keskuspankki.

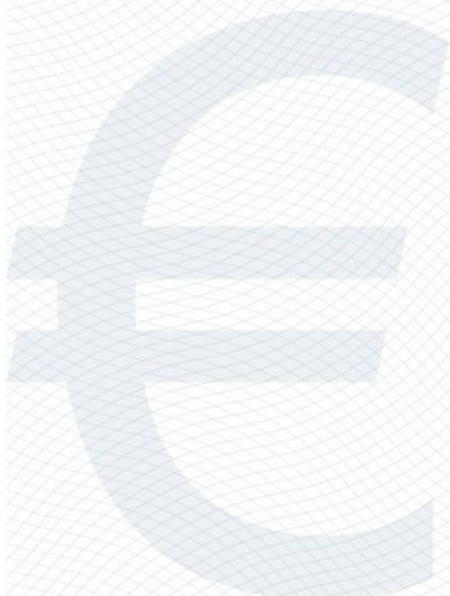
Euro & talous Talouden näkymät 5/2013

Liiteartikkelit:

- *Rahoitusjärjestelmän vakaus*
- *Talouden rakenneuudistukset ja julkisen talouden kestävyys*

*Helvi Kinnunen, Petri Mäki-Fränki ja
Jukka Railavo*

Kiitos!

Lisäkuvioita

Euron valuuttakurssi suhteessa dollariin

Lähde: Reuters.